

POLITICAL ROLE OF PROFESSOR BUNCHANA ATTHAKOR

Mr. Chamras Lapcharoensuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-980-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาททางการเมืองของศาสตราจารย์ บุญชนะ อัครถาวร
โดย นายจำรัส ลากเจริญสุข
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์

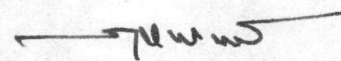

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น ส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จรัส ลากเจริญสุข : บทบาททางการเมืองของศาสตราจารย์ บุญชนะ อัครถาวร
(POLITICAL ROLE OF PROFESSOR BUNCHANA ATTHAKOR) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วิชา
สุจริตธนารักษ์, 310 หน้า. ISBN 974-583-980-9

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อที่จะหาข้อสรุปทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่บทบาททางการเมือง และการแสดงบทบาททางการเมือง ตลอดจนแนวคิดทางการเมืองของศาสตราจารย์ บุญชนะ อัครถาวร

วิธีการศึกษาที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้อาศัยวิธีการศึกษาจากข้อมูลเอกสาร ตลอดจนการสัมภาษณ์ศาสตราจารย์ บุญชนะ อัครถาวร อีกด้วย

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเข้าสู่บทบาททางการเมืองของศาสตราจารย์ บุญชนะ อัครถาวร นั้น มีปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการมีบทบาททางการเมืองตามลำดับความสำคัญดังนี้ 1. คุณสมบัติส่วนตัวของศาสตราจารย์ บุญชนะ อัครถาวร 2. ความรู้ความสามารถทางวิชาการ 3. ประสบการณ์ทางการเมืองอันหลากหลายเป็นระยะเวลายาวนาน ปัจจัยสำคัญดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความรู้ ความสามารถในเชิงวิชาการ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีคุณธรรมของศาสตราจารย์ บุญชนะ อัครถาวร พร้อมทั้งการที่ได้รับโอกาสจากผู้มีอำนาจรัฐชาติบัตย์ให้ได้ทำงานและการบริหาร เป็นผลให้ได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจรัฐชาติบัตย์เกือบทุกยุคทุกสมัยตลอดมา ส่วนแนวคิดที่ปรากฏพบว่า ศาสตราจารย์ บุญชนะ อัครถาวร มีแนวคิดทางการเมืองที่เชื่อมั่นในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และมีแนวคิดทางเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี หรือทุนนิยมนั่นเอง

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C431611 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: POLITICAL / PROFESSOR BUNCHANA ATTHAKOR

CHAMRAS LAPCHAROENSUK : POLITICAL ROLE OF PROFESSOR BUNCHANA ATTHAKOR

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. WITHAYA SUCHARITHANARUGSE, Ph.D. 310 pp.
ISBN 974-583-980-9

The study aims at general conclusion of the process in which Professor Bunchana Atthakor plays political role as well as finding out his political idea. The research makes use of both document and interview.

The process through which Prof. Bunchana Atthakor enters politics and factors helping him to do are of three types: First, his personality; second, his knowledge and capability; and third, various aspects of experience he gains through his long career. His association with power holders helps put him in leading role in the regimes. Prof. Bunchana Atthakor believes in democratic system of government with the king as head of state and free market economy.

ภาควิชา..... การปกครอง.....
สาขาวิชา..... การปกครอง.....
ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อนิสิิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของท่านอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจิตชนารักษ์ ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้เสียสละเวลาให้คำแนะนำแนวทางการเขียนวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอดรวมทั้งได้ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างถี่ถ้วนตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จในที่สุด ด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็น "ครู" อย่างแท้จริง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ซึ่งได้กรุณาช่วยพัฒนาความคิดในการทำวิทยานิพนธ์ในเบื้องต้น พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดจนให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สุขสำราญ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและให้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา

ขอกราบขอบพระคุณบุคคลที่ผู้เขียนศึกษาวิจัย คือ ท่านศาสตราจารย์บุญชนะ ยัตถการ ซึ่งได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบคำถามต่างๆ เป็นอย่างดี โดยพยายามรื้อฟื้นความจำมาแล้วให้ผู้เขียนฟัง และตอบปัญหาข้อข้องใจแก่ผู้เขียนได้กระจ่างชัดเจน พร้อมทั้งให้เอกสารสำคัญต่างๆ มาวิจัยด้วย

ขอขอบพระคุณท่านจอมพลถนอม กิตติขจร อดีตนายกรัฐมนตรี, ท่านพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ อดีตนายกรัฐมนตรี ท่านมารุต บุนนาค ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร พลเอกสิทธิ จีระโรจน์ วุฒิสมาชิก คุณพิชัย วาศนาสง วุฒิสมาชิก คุณบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ส.ส.จังหวัดลำปาง คุณสวัสดิ์ คาประกอบ ส.ส.จังหวัดนครสวรรค์ คุณสมิคร สุนทรเวช ส.ส.กรุงเทพมหานคร หัวหน้าพรรคประชากรไทย พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ส.ส.กรุงเทพมหานคร ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง เลขาธิการพรรคกิจสังคม และส.ส.กรุงเทพมหานคร

ศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ศาสตราจารย์ ดร.อมร
รักษาสัตย์ อธิบดีอธิการบดีนิค้ำ คุณประจวบ ทองอุไร นักหนังสือพิมพ์อาวุโสแห่งสยามรัฐ
คุณอัศศิริ ธรรมโชติ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐ กวีซีไรท์ปี 2524 และคุณชัชวรินทร์
ไชยวัฒน์ ผู้อำนวยการหนังสือ อาทิตย์-ข่าวพิเศษ ที่กรุณาให้เข้าพบและสัมภาษณ์ซึ่งช่วยเพิ่มเติม
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับคุณพิ้วลาวรรณ วงศ์ถาวรวิวัฒน์ ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนสินเชื่
ฝ่ายการธนาคาร ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่คอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนตลอดเวลาและ
ให้กำลังใจอยู่เสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณประทีป ลิมะพิชัยเชษฐ และคุณอบ ทองไข่มุกด์ ที่กรุณาอนุมัติ
ทุนจำนวนหนึ่งเพื่อสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณทัศนาวงษาคุณุทัศน์ ผู้อำนวยการศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย
รัฐสภา ที่ได้ช่วยเหลือให้ข้อมูลเอกสารบางอย่าง, คุณธำรงค์ศักดิ์ อนันตวงศ์ มิตรผู้มีน้ำใจ
ดีมาตลอดที่ได้ช่วยเหลือพิมพ์ต้นร่างวิทยานิพนธ์ในเบื้องต้น

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ห้องสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, หอสมุด
และศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย, หอจดหมายเหตุแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติ ห้อง
สมุดรัฐสภา ศูนย์นราธิปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่กรุณาให้ความสะดวกในการค้นคว้าเป็นอย่างดี

ขอกราบเท้าคุณแม่ที่ได้สร้างขวัญและกำลังใจจนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ
หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณประโยชน์ด้วยประการใดๆ ทางวิชาการ ผู้เขียนขอมอบ
ให้คณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และท่าน
ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน หากมีข้อบกพร่องใดๆ ขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

จำรัส ลากเจริญสุข

9 เมษายน 2537

สารบัญ

	หน้า
เทศศัดย่อภาษาไทย.....	ง
เทศศัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. ภูมิหลัง, ประสบการณ์ชีวิต และสภาพแวดล้อมของศาสตราจารย์ บุญชนะ ฮัตถการ ในช่วง พ.ศ.2453-พ.ศ.2500.....	37
3. บทบาทและความคิดทางการเมืองของศาสตราจารย์ บุญชนะ ฮัตถการ ในช่วง พ.ศ.2501-พ.ศ.2515.....	107
4. บทบาทและความคิดทางการเมืองของศาสตราจารย์ บุญชนะ ฮัตถการ ในช่วง พ.ศ.2516-พ.ศ.2536.....	205
5. บทสรุปและบทวิเคราะห์.....	278
บรรณานุกรม.....	300
ประวัติผู้เขียน.....	310